

ארבעת אלפים פעמים מסכתות ביצה וראש השנה

בחלקת הרבנים שבמרומי הר המנוחות בירושלים ת"ו, לא רחוק מציונו של הרה"ק רבי אהרן מבעלזא ז"ע נמצאת מצבה שכתוב עליה: "פה נטמן הרה"ג ר' אליעזר יוסף לדברג זצ"ל הרביץ תורה ברבים. למד וחזר בעל פה יותר מארבעת אלפים פעם מסכתות ביצה וראש השנה, נלב"ע ביום ה' כג סיון תשי"ד".

היו שחקרו ודרשו לפשר המצבה הפלאית הזאת, ונתברר כדלהלן:

הרה"ג ר' אליעזר יוסף ז"ל היה עמל בתורה ודר בעיר פלאצק שבפולין וסבל מכאבים בעיניו, והלך לרופא לקבל עצה ותושיה כדת מה לעשות. לאחר שבדקו הרופא, יעצו שיעבור ניתוח על שתי עיניו וזה ישפר מאוד את הראיה, אבל הוסיף הרופא והזהירו, שאם ח"ו הניתוח לא יצלח, הוא עלול להפסיד לגמרי את הראיה בשתי עיניו. ר' אליעזר יוסף ז"ל נרעש ונפחד, שאם ח"ו יתעווור מה יעשה במשך כל היום, וכי יהיה יושב בטל, ולכן שאל את הרופא האם יכול הוא להמתין פרק זמן עד שיהיה מוכן לניתוח?!

הרופא אישר שיכול להמתין עוד כמה חודשים, ר' אליעזר יוסף ז"ל התחיל לחזור ולשנן בפרק זמן זה את מסכתות ביצה וראש השנה בעל פה. לאחר שהיו מסכתות אלו שגורות על פיו, חזר ונסע לאותו רופא והודיעו שעתה הוא כבר מוכן ומזומן לניתוח על עיניו.

לאחר שראה ר' אליעזר יוסף ז"ל שהניתוח הצליח, הודה לה' על כל חסדיו, ועשה חשבון נפש על חייו העתידים, ושאל לעצמו, "מה הייתי עושה כל היום אילו הייתי מתעורר?! בודאי שהייתי חוזר כל היום על המסכתות ששיננתי בעל פה, ואם כן, היאך אוכל להיות כפוי טובה, ומעתה שריפאני השי"ת והחזיר לי את ראות עיני והחלימני, מה אשיב לה' כל תגמולוהי עלי, ובודאי שצריך אני לחזור כל היום על מסכתות אלו". ובאמת עשה כן ר' אליעזר יוסף ז"ל במשך כל ימי חייו, ותמיד חזר בעל פה על מסכתות ביצה וראש השנה.

בצוואתו, צוה לכתוב על מצבתו בזה הלשון: "חזר על מסכתות ביצה וראש השנה יותר מארבעת אלפים פעמים". ובשולי המצבה הוסיפו בניו בזה הלשון: "ובצוואתו כתב שאולי כדאי לחרות זאת על המצבה כדי שאולי גם הקורא יקבל עליו לעשות ככה".